

Poslední předprázdninové promítání v Armádním muzeu se zaměřilo na tvorbu Vojenského filmového a fotografického ústavu z let 1945-1948. V září začne nový cyklus

4.7.2025 - | Vojenský historický ústav Praha

V poslední červnový čtvrtek v kinosále Armádního muzea Žižkov skončila série přednášek. Večerem provázel historik VHÚ Praha Jan Šach, který spolu s kurátorem filmových archivů Milanem Hrubým představil dokumentární a instruktážní filmy s řadou raritních záběrů - od vojenské přehlídky na Strahově v roce 1946 až po výcvik boje v zaniklé osadě Litrbachy (dnes v oblasti Slavkovského lesa).

Na Strahově se v roce 1946 konala vojenská přehlídka, která byla součástí oslav vítězství ve druhé světové válce. Kamery zachytily prezidenta Edvarda Beneše a přehlídku jednotek jak ze západní, tak východní fronty. Snímek ukazuje i trubače, respektive trubky pluku útočné vozby 1 z Milovic. Nástroje, které viděli diváci ve filmu, vojáci během války ukryli před nacisty v Milovicích a po válce je pak armáda využívala při slavnostních příležitostech.

Na dalších záběrech pak byli k vidění vojáci ve Vojenské plovárně, která je nejstarší ve střední Evropě - vznikla v letech 1809-1811. Založil ji Ernst von Pfuel, který v Praze sloužil jako setník u jednoho z pěších pluků. Plovárna se později přemístila pod Letnou, na místo u dnešní Strakovy akademie. Civilistům se otevřela roku 1817.

Pozoruhodné byly dokumentární snímky z Libavé, historik Jan Šach upozornil na rozpory v dataci snímku - záběry z cvičení na Libavé byly původně označeny jako z roku 1946, ve skutečnosti však pocházejí až z roku 1948. Diváci si mohli všimnout například drobných neshod ve výstroji - britské pásky, německé helmy, smíšené uniformy ilustrují tehdejší přechodné období, kdy armáda teprve hledala svou podobu.

Diváci viděli i výjimečný snímek zachycující pomoc armády při povodních v březnu 1947. Vojáci evakuovali obyvatele z oblastí Berounky, Vltavy i Labe, ženisté vyhazovali do povětří ledové kry, aby mohla voda odtéct a dělostřelci pomáhali uvolnit zamrzlé koryto Dunaje v koordinaci se Sovětskou armádou. „ „,“ zaznělo v komentáři. Promítl se i třídlý instruktážní film výcviku boje v zaniklé osadě Litrbachy. Vojáci zde nacvičovali boj v zastavěném prostoru v kulisách skutečné opuštěné vesnice, kamery dokumentovaly každý jejich pohyb - jak správně šplhat, jak zacházet s trhavinou či překvapit nepřítele.

Pozoruhodné byly i záběry z 11. všesokolského sletu a Armádního dne nebo velikonočního Dne míru z roku 1947, kterého se v pražském Rudolfinu účastnili prezident Edvard Beneš, dcera T. G. Masaryka Alice Masaryková, předseda Československého červeného kříže Alois Vicherek, arcibiskup pražský Josef Beran ale i budoucí prezident Klement Gottwald.

Zvláštní pozornost vzbudily záběry pěšího praporu 71 (výsadkového), akrobatické ukázky na letounu C-4 a poprvé nasazený vrtulník VR-3, který se v roce 1947 objevil na Masarykově státním stadionu. „ „,“ upozornil Jan Šach.

Tímto promítáním se uzavřel rok systematické práce s filmovým archivem VHÚ. Během letních prázdnin se komentované promítání nekoná, ale již v září začíná nový cyklus. Série projekcí bude mít název ***Tvorba Československého armádního filmu od 50. do 60.let 20. století***, přednáškový cyklus pak ***Vybrané kapitoly z dějin československého (českého) zbrojního průmyslu/Příběhy známých i zapomenutých lidí, zbraní a podniků***. Začínáme hned v září, obvykle platí, že promítání je vždy ve čtvrtek a přednášky v úterý. Konkrétní data naleznete na našem webu během srpna.

<https://www.vhu.cz/posledni-predprazdninove-promitani-v-armadnim-muzeu-se-zamerilo-na-tvorbu-v-ojenskeho-filmoveho-a-fotografickeho-ustavu-z-let-1945-1948-v-zari-zacne-novy-cyklus>